

A Musíme na nákup

Paolo a Andrea poslední dobou trochou zanedbávali domácnost. Teď mají prázdnou ledničku a je nejvyšší čas, aby se vydali na nákup.

Paolo: Il frigorifero è vuoto e io ho fame!

Andrea: È veramente vuoto?

Paolo: Certo! Che facciamo?

Andrea: Andiamo a fare la spesa!

Paolo: Ok, ma dove: al supermercato o al mercato?

Andrea: Andiamo prima al mercato della frutta e se poi ci serve ancora qualcosa andiamo al supermercato!

Paolo: Va bene! Prendo un paio di buste e andiamo.

Fruttivendolo: Buon giorno!

Paolo: Buon giorno, vorrei un chilo di banane!

Fruttivendolo: Mature o piuttosto verdi?

Paolo: Mature, per favore. Quanto costa un chilo di mele?

Fruttivendolo: Le mele rosse costano € 1,50 al chilo, e le verdi € 1,20!

Paolo: Allora, prendo un chilo di mele rosse e mezzo chilo di quelle verdi!

Fruttivendolo: Bene, ecco! Desidera qualcos'altro?

Paolo: Ah, sì. Vorrei ancora un cestino di fragole, ma solo se sono veramente mature!

Fruttivendolo: Sì, sono molto mature e dolci e sono in offerta: un cestino costa solo 0.50 centesimi!

Andrea: Allora prendiamo due cestini, Paolo!

Paolo: Va bene! Allora, due cestini di fragole e tre limoni! Poi vorrei anche mezzo chilo di pomodori e tre zucchine! È tutto! Quanto viene?

Fruttivendolo: In tutto fanno € 7,60!

Paolo: Ecco € 8, non voglio il resto, prendo due kiwi, va bene?

Fruttivendolo: Certo! Arrivederci!

Paolo – Andrea: Arrivederci!

Andrea: La frutta di questo fruttivendolo ha un bel l'aspetto e di solito anche un buon sapore.

Paolo: Già, di solito è davvero buona! Dobbiamo andare anche al supermercato?

Andrea: No! C'è sempre la fila alla cassa, e poi al supermercato non c'è molta roba fresca!

Paolo: Va bene! Ma io voglio lo yogurt!

Andrea: Allora vai tu e io resto qui!

Slovička

amaro/a	hořký/á
andare a fare la spesa	jít na nákup
bancarella <i>f</i>	stánek
busta <i>f</i>	taška, sáček
cassa <i>f</i>	pokladna
cestino <i>m</i>	košík
chilo <i>m</i>	kilo
ci serve (Infinitiv: servire)	potřebujeme
dolce	sladký
fila <i>f</i>	řada, fronta
fare la fila	stát ve frontě
frigorifero (frigo) <i>m</i>	lednička
frutta <i>f</i>	ovoce
fruttivendola <i>f</i>	prodavačka ovoce
fruttivendolo <i>m</i>	prodavač ovoce
grammo <i>m</i>	gram
insalata <i>f</i>	salát
matturo/a	zralý/á
mercato <i>m</i>	trh
mercato della frutta <i>m</i>	trh s ovocem
mezzo chilo	půl kila
pieno/a	plný/á
piuttosto	spíše
quintale <i>m</i>	metrický cent
resto <i>m</i>	zbytek, nazpět (peníze)
resto (Infinitiv: restare)	já zůstávám

sale <i>m</i>	sůl
sapore <i>m</i>	chuť
saporito/a	chutný/á
se	kdyby, jestliže
supermercato <i>m</i>	supermarket
tartufo <i>m</i>	lanýž
tonnellata <i>f</i>	tuna
verde	zelený
verdura <i>f</i>	zelenina
vorrei	chtěl bych, rád bych
vuoto/a	prázdný/á
yogurt <i>m</i>	jogurt
Desidera?	Přejete si?
Quanto costa?	Kolik stojí?
Va/vanno al chilo ...	Stojí ... za kilo

mais <i>m</i>	kukuřice
mela <i>f</i>	jablko
melanzana <i>f</i>	lilek
patata <i>f</i>	brambor
pera <i>f</i>	hruška
pesca <i>f</i>	broskev
piselli <i>pl/m</i>	hrášek
pomodoro <i>m</i>	rajče
prezzemolo <i>m</i>	petržel
prugna <i>f</i>	švestka
ravanello <i>m</i>	ředkvička
sedano <i>m</i>	celer
uva <i>f</i>	hroznové víno
zucchina <i>f</i>	cuketa

Infobox

Ovoce a zelenina

aglio <i>m</i>	česnek
albicocca <i>f</i>	meruňka
ananas <i>m</i>	ananas
anguria <i>f</i>	vodní meloun
arancia <i>f</i>	pomeranč
banana <i>f</i>	banán
broccoli <i>pl</i>	brokolice
carciofo <i>m</i>	artyčok
carota <i>f</i>	mrkev
cavolfiore <i>m</i>	květák
cavolo rapa <i>m</i>	kedluben
cetriolo <i>m</i>	okurka
ciliegia <i>f</i>	třešeň
cipolla <i>f</i>	cibule
fagiolo <i>m</i>	fazole
fungo <i>m</i>	houba
fragola <i>f</i>	jahoda
insalata <i>f</i>	salát
limone <i>m</i>	citron

Gramatika

Postavení přídavných jmen

Přídavná jména stojí obvykle za podstatným jménem, avšak krátká a často používaná přídavná jména mohou stát i před ním.

Příklady:

il cane piccolo, *nebo* il piccolo cane
malý pes

Když je podstatné jméno doprovázeno dvěma jmény přídavnými, stojí buď obě za podstatným jménem spojeny pomocí spojky **e**, nebo je jedno před podstatným jménem a druhé stojí za ním.

Příklad:

un cane piccolo e carino, *nebo* un piccolo cane carino
malý, hezký pes

Následující přídavná jména stojí vždy **před** podstatným jménem:

- všechny číslovky řadové (primo *první*, secondo *druhý* ...),
- altro/a *další*, ultimo/a *poslední*

Všechna přídavná jména vyjadřující národnost, náboženství či barvu stojí vždy **za** podstatným jménem.

Příklady:

la ragazza italiana *italské děvče*
la religione cattolica *katolické vyznání*
la macchina nera *černé auto*

Zvláštní pravidlo platí pro přídavná jména **bello pěkný** a **buono dobrý**. Před podstatnými jmény mužského rodu odpadá koncovka **-o**.

Příklady:

un buon sapore *dobrá chuť*
un bell'aspetto *pěkný vzhled*
un bel giardino *pěkná zahrada*

Toto pravidlo však neplatí, když podstatné jméno začíná těmito hláskami **s + souhláska, z, pn, ps, x, y**.

Příklady:

un buono sposo *dobrý ženich*
un bello zaino *pěkný batoh*

Časování pravidelných sloves na -are Slovesa 1. třídy

V italštině rozlišujeme tři slovesné třídy, které poznáme podle koncovky infinitivu. K první slovesné třídě patří všechna slovesa, která v infinitivu končí na **-are**.

Koncovky v přítomném čase jsou:

io	-o
tu	-i
lui/lei/Lei	-a
noi	-iamo
voi	-ate
loro	-ano

Sloveso parlare *mluvit*

io parl-o	<i>já mluvím</i>
tu parl-i	<i>ty mluvíš</i>
lui/lei parl-a	<i>on/ona/ono mluví</i>
Lei parl-a	<i>vy mluvíte (vykání)</i>
noi parl-iamo	<i>my mluvíme</i>
voi parl-ate	<i>vy mluvíte</i>
loro parl-ano	<i>oni mluví</i>

Sloveso mangiare *jíst*

io mangi-o	<i>já jím</i>
tu mang-i	<i>ty jíš</i>
lui/lei mangi-a	<i>on/ona/ono jí</i>
Lei mangi-a	<i>vy jíte (vykání)</i>
noi mang-iamo	<i>my jíme</i>
voi mangi-ate	<i>vy jíte</i>
loro mangi-ano	<i>oni jedí</i>

Infobox

Protiklady

alto/a	<i>velký</i>	basso/a	<i>malý</i>
aperto/a	<i>otevřený</i>	chiuso/a	<i>zavřený</i>
attento/a	<i>pozorný</i>	distratto/a	<i>roztržitý</i>
bagnato/a	<i>mokrý</i>	asciutto/a	<i>suchý</i>
bello/a	<i>pěkný</i>	brutto/a	<i>ošklivý</i>
caldo/a	<i>teplý</i>	freddo/a	<i>studený</i>
chiaro/a	<i>světlý</i>	scuro/a	<i>tmavý</i>
diligente	<i>pilný</i>	pigro/a	<i>líný</i>
dolce	<i>sladký</i>	agro/a	<i>kyselý</i>
facile	<i>jednoduchý</i>	difficile	<i>složitý</i>
matturo/a	<i>zralý</i>	acerbo/a	<i>nezralý</i>
pesante	<i>těžký</i>	leggero/a	<i>lehký</i>
piccolo/a	<i>malý</i>	grande	<i>velký</i>
scaltro/a	<i>chytrý, vycytralý</i>	stupido/a	<i>hloupý</i>

Cvičení 1:

Časujte slovesa.

amare *milovat*

io _____

tu _____

lui/lei _____

Lei _____

noi _____

voi _____

loro _____

telefonare *telefonovat*

io _____

tu _____

lui/lei _____

Lei _____

noi _____

voi _____

loro _____

Cvičení 2:

Doplňte do mezer správné tvary sloves v přítomném čase.

1. Anna _____ (mangiare) una mela.

2. Paolo _____ (comprare) la frutta.

3. Io _____ (telefonare) a mia madre.

4. Noi _____ (chiamare) domani.

5. Tu _____ (pensare) troppo (*příliš!*)

6. Cosa _____ (voi – comprare) al mercato?

7. Io _____ (imparare) lo spagnolo.

8. I bambini _____ (mangiare) a scuola.

9. Quando _____ (festeggiare (*slavít*)) il compleanno, Carla?

10. Una volta alla settimana _____ (io – comprare) la verdura al mercato.

11. Voi _____ (fumare (*kouřít*)) troppo.

12. Anna _____ (non – amare) Paolo.

13. La mamma _____ (amare) i figli.

14. Tra un mese Maria _____ (iniziare) a giocare a tennis.

15. Chi _____ (giocare a carte) con me?

Cvičení 3:

Přeložte.

1. Jdu nakupovat na trh.

_____

2. Vy vždy kupujete na trhu mnoho ovoce.

_____

3. Jednou týdně hraji tenis.

_____

4. Děti jedí citrónovou zmrzlinu.

_____

5. Slavíme s jednou lahví vína.

_____

6. Dobrý den, chtěl bych dvě kila rajčat a kilo červené papriky (peperoni).

_____

_____

Cvičení 4:

Tvořte výrazy z následujících podstatných a přídavných jmen. Dávejte pozor na správné postavení a koncovky přídavných jmen.

1. il bambino – bravo

-----

2. la figlia – primo

-----

3. lo zoo – bello

-----

4. il ragazzo – intelligente

-----

5. la bandiera (*vlažka*) – giallo

-----

6. la suora (*jeptiška*) – cattolico

-----

7. la classe – secondo

-----

8. i fruttivendoli – simpatico

-----

9. le macchine – arancione

B V pekárně a v řeznictví

Na dnešní večer chystají Paolo a Andrea večeři pro přátele. Potřebují ještě pečivo a maso.

V pekárně

Andrea: Ci servono ancora il pane e la carne.

Paolo: Allora andiamo prima dal panettiere e poi dal macellaio.

Andrea: Ok, andiamo.

Andrea-Paolo: Buon giorno!

Panettiere: Buon giorno, cosa volete?

Andrea: Vorremmo un chilo di pane e quattro pani.

Paolo: Prendiamo anche due etti di pasta fresca!

Andrea: Buona idea!

Panettiere: Bene, è veramente fresca! Desiderate altro?

Paolo: No, grazie, è tutto. Quant'è?

Panettiere: In tutto fa € 5,00!

Andrea: Ecco, a Lei!

Panettiere: Grazie, arrivederci!

Andrea-Paolo: Arrivederci!

V řeznictví

Andrea: Andiamo dal macellaio!

Paolo: Sì, ma cosa prendiamo?

Andrea: Vediamo se ha qualcosa di fresco!

Macellaio: Buon giorno!

Andrea-Paolo: Buon giorno! Cosa ha di fresco?

Macellaio: Le bistecche di maiale sono fresche e buone!

Andrea: Allora, prendiamo mezzo chilo di bistecche da fare alla griglia e tre etti di carne macinata!

Paolo: Perché prendi la carne macinata?

Andrea: Per il ragù!

Paolo: Ah, va bene!

Macellaio: Desiderate altro?

Andrea: Paolo, vuoi ancora qualcosa?

Paolo: No, va bene così!

Macellaio: Allora viene € 8,50!

Paolo: Ecco a Lei!

Macellaio: Grazie e arrivederci!

Andrea: Ah no, scusi, ma ci servono anche le uova!

Macellaio: Quante?

Paolo: Sei!

Macellaio: Bene, ecco sei uova! Fa € 1,20!

Andrea-Paolo: Arrivederci!

Macellaio: Arrivederci!